

Szerb Köztársaság
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY
(2022/2023)

7. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Mint minden igazán vidám gyerektörténet, ez is egy csengőszóval kezdődik. Mégpedig, sejthetitek, az utolsó csengőszóval, amelynél édesebb muzsikát a világ legnagyobb zeneszerzője sem tudna kitalálni. Pedig amúgy különben elég csúnya berregés: zrr, meg: hrr, meg: brr – de hát, mint annyi dolgot az életben, ezt is széppé költi át az emberi vágyakozás.

Vagyis szólt a csengő, zörgött, hörgött, berregett, és Bádogos, akinek pedig olyan botfüle volt, hogy mankó helyett lehetett volna használni, lehunyta a szemét, szeplős arcán áhítat terült szét, és úgy hallgatta, mint egy szimfóniát.

Tuka férfias komolyságot erőltetett az arcára, és tüntető lassúsággal szedte össze a füzeteket, ceruzákat, mint akit akármilyen csip-csup üggyel nem lehet kihozni a sodrából.

Bezzeg Cseppcsányi alig bírt magával, rezgett, remegett, mint egy higanygolyó, hirtelen kigurult a padból, a táblához rohant, s hatalmas lendülettel, már ameddig rövid karja felért, óriási V betűt rajzolt az AKÁCIÓ! elé. Szinyák és Kece, akik egy padban ültek, mintha csak erre vártak volna, felugrottak a pad tetejére, és világgá harsogták az elolvasott és visszavonhatatlan ténnyt:

– _____ !

Csukás István: Nyár a szigeten

1. Figyelmesen **olvasd el** a szöveget, majd **válaszolj** a kérdésekre!

Kimaradt egy szó a szövegből. **Írd a vonalra**, mi lehet ez! _____

2. A szövegben található egy **tulajdonnév**, amely **foglalkozás** is egyben.

- Írd a vonalra a keresett tulajdonnevet! _____
- Mit csinál az ilyen foglalkozású személy? **Karikázd be** a helyes választ!

különböző épületeket tervez

faeszközök készítése

vékony vaslemezből készít dolgokat

3. Elemezd a mondatot, **a mondatrészeket aláhúzással és betűjellel jelöld!**

...édesebb muzsikát a világ legnagyobb zeneszerzője sem tudna kitalálni.

4. A második bekezdésben **halmozott mondatrészek** találhatóak.

- Keresd ki azt a **tagmondatot**, amelyben ezek a **halmozott mondatrészek megtalálhatóak**, és **írd őket a vonalra!**

- Milyen **mondatrészi szerepet** töltenek be? **Írd a vonalra a halmozott mondatrészek fajtáját!**

- Milyen szavakról van szó a **szavak hangalakja és jelentése alapján?**

5. Írj példát a szövegből:

- a) kettőt a zöngésségi részleges hasonulásra! _____
 b) kettőt az írásban jelölt teljes hasonulásra! _____
 c) egyet a rövidülésre! _____

6. Keresd ki a szövegből azt a szót, amely megfelel a leírásnak!

Magas hangrendű, középfokú melléknév: _____

7. Alakítsd át értelmező jelzővé az alábbi mondat **kiemelt minőségjelzőjét**, majd az így kapott mondatot **írd le** a vonalra!

Szeretem a barna szemű, szép lányokat.

8. Külön vagy egybe? Foglald mondatba **hat ökör** és **hatökör** szavakat! (Toldalékolhatod is őket.)

Hat ökör:

Hatökör:

9. Az alábbi szavak közé **keresünk értelmes szavakat** úgy, hogy az első szóval és a második szóval is (külön-külön) értelmes szót alkossanak.

Példa: has(____)hálós (pók, azaz haspók és pókhálós)

- a. hang(____)árus = _____
 b. iker(____)kapcsolat = _____
 c. tyúk(____)pilla = _____
 d. zsákba(____)gyökér = _____
 e. kecske(____)lencse = _____

10. Írd le az *elvesz* ige jelen idejű határozott ragozású alakjait **kijelentő** módban!

Egyes szám

Többes szám

1. _____
 2. _____
 3. _____

b) Írd le az *elvesz* ige jelen idejű általános ragozású alakjait feltételes módban!

Egyes szám	Többes szám
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____

11. **Olvasd el** az ábra szövegét, majd írd le a benne található **igenevet!** Határozd meg fajtáját!

Az igenev: _____

Fajtája: _____

12. **Javítsd ki** a nyelvhelyességi hibát az **egyes szám első személyű** közlést tartalmazó mondatban!

Ha eljönnél, adnák neked egy levelet.

13. Adottak az alábbi szavak: ó, jaj, ah, haj, hé, jé, hűha.

Karikázd be a rájuk vonatkozó helyes állítás előtti betűjelet!

- a) Az indulatszó felkiáltással fejez ki érzést, lelkiállapotot, akaratot. Önmagában is alkothat mondatot.
- b) A módosítószó módosítja az egész mondat vagy valamely mondatrész jelentését.

14. **Pótold** a hiányzó vesszőket!

- a) Na nem mintha én többet akarnék.
- b) Ott állt a lánya Júlia és a fia Márton.
- c) Ha szeretné akkor sem mehetne el.

15. Jelöld a táblázatban X-szel a **kiemelt tárgyra vonatkozó helyes állításokat!**

	határozott	jelöletlen	szófaja főnévi igenév
Ma a legszebb almát eszed uzsonnára.			
Andrást a barátom értesítette.			
A macska szeret játszani .			
Szeretnék házat venni .			
Látom a piros könyveket .			

16. **Válogasd ki** az alábbi szókapcsolatok közül a **szószerkezeteket**, és írd be őket a táblázat megfelelő rovatába!

vihar után; süt a nap; szép, de beképzelt (gyerek); lassan sétált; menni fog; ügyes volna; mint tanár; kenyeret és cirkuszt; nagyon hosszú; holnap után

alárendelő	mellérendelő	hozzárendelő (alany-állítmányi)

17. Lásd el **-val/-vel raggal** az alábbi neveket!

- a) Móricz: _____ b) Madách: _____
 c) Félix: _____ d) Petrović: _____
 e) Kiss: _____

18. **Húzd alá** a példamondatban az alanyt (ha van), majd határozd meg a **fajtáját!** **Írd** a táblázatba azt is, **ha nincs alany a mondatban!**

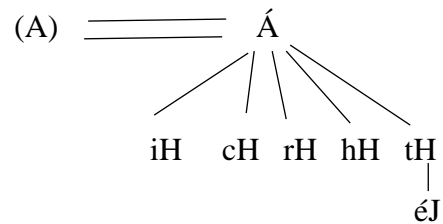
A példamondat:	Az alany fajtája:
Valaki kopogott az ajtón.	
Mindenki szereti a kutyákat.	
Az kell.	
Furcsa szag terjed az utcán.	
Megvirrad.	

19. Pótold a hiányzó **hosszú vagy rövid magánhangzókat!**

ü – ű: b__n b__n__nk sz__ret (főnév) t__zet (ige)

i – í: __rat (ige) __ratlan __rkál be__ratkozás v__z__ szel__d

20. A megadott szavak segítségével **írj egy olyan mondatot**, melynek szerkezete a következő ágrajznak felel meg! A megadott szavak: *víz, Lea, testvérem, kút, megy, anya, most, a, a (határozott névelők)*

JAVÍTÁSI KULCS A 7. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2023. évi köztársasági Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

1. Vakáció! (1)
2. a) Bádigos, b) vékony vaslemezéből készít dolgokat (2 x 0,5 = 1)
3.

...édesebb a világ legnagyobb zeneszerzője sem tudna kitalálni.

miJ bJ kiJ

Megjegyzés: a mondatrészek aláhúzása (0,7) + a betűjelek (0,3) (10 x 0,1 = 1)

4. a) Vagyis szolt a csengő, **zörgött, hörgött, berregett**; b) igei állítmányok; c) hangutánzó szavak.

Az első kérdésre 2 x 0,25 pont jár..... (4 x 0,25 = 1)

5. a) mégpedig, életben, ezt, harsogták; b) ügyel, erre, lendülettel, annyi, (világgá, széppé, lassúsággal); c) hallgatta, édesebb (muzsikát), legnagyobb (zeneszerzője), helyett lehetett (volna), Cseppcsányi.

(5 x 0,2 = 1)

6. édesebb (1)

7. Szeretem a barna szemű lányokat, a szépeket..... (1)

8. Pl. Hat ökör: pl. Hat ökör a földet nem magának szántja. (= hat darab ökör)

Pl. Hatökör: pl. Ki volt az a hatökör, aki ezt mondta? (= nagyon buta, ostoba ember)

Bármely helyes megoldás elfogadható. (2 x 0,5 = 1)

9.

a. hang(____)árus = _____ JEGY_____

b. iker(____)kapcsolat = _____ PÁR_____

c. tyúk(____)pilla = _____ SZEM_____

d. zsákba(____)gyökér = _____ MACSKA_____

e. kecske(____)lencse = _____ BÉKA_____ (5 x 0,2 = 1)

10. elveszem, elveszed, elveszi, elvesszük, elveszitek, elveszik.....

elvennék, elvennél, elvenne, elvennénk, elvennétek, elvennének (2 x 0,5)

11. dohányozni; főnévi igenév (2 x 0,5 = 1)

12. **adnék** (1)

13.

- a) Az indulatszó felkiáltó módon fejez ki érzést, lelki állapotot, akaratot. Önmagában is alkothat mondatot. (1)

14.

- a) Na, nem mintha én többet akarnék.

- b) Ott állt a lánya, Júlia és a fia, Márton.

c) Ha szeretné, akkor sem mehetne el. (4 x 0,25 = 1)

15.

	határozott	jelöletlen	szófaja főnévi igenév
Ma a legszebb almát eszed uzsonnára.	X		
Andrást a barátom értesítette.	X		
A macska szeret játszani .		X	X
Szeretnék házat venni .		X	X
Látom a piros könyveket .	X		

(5 x 0,2 = 1)

16.

alárendelő	mellérendelő	hozzárendelő (alany-állítmányi)
lassan sétált nagyon hosszú	szép, de beképzelt (gyerek) kenyeret és cirkuszt	süt a nap

(5 x 0,2 = 1)

17.

a) Móricz: Móriczsal b) Madách: Madáchcsal

c) Félix: Félixszel d) Petrović: Petrovićtyal

e) Kiss: Kiss-sel

(5 x 0,2 = 1)

18.

A példamondat:	Az alany fajtája:
Valaki kopogott az ajtón.	határozatlan
Mindenki szereti a kutyákat.	általános
Az kell.	határozott
Furcsa szag terjed az utcán.	határozott
Megvirrad.	nincs alany a mondatban

(5 x 0,2 = 1)

19.

ü-ű b_ű_n, b_ű_n_ű_nk, sz_ű_ret (főnév), t_ű_zet (ige)

i-í _í_rat (ige), _í_ratlan, _i_rkál, be_i_ratkozás, v_í_z_i, szel_í_d

(10 x 0,1 = 1)

20. pl. Most megyek a kútra anyának vízért Leával, a testvéremmel.

(Bármilyen helyes megoldás elfogadható.)..... (1)

